

Комунальний заклад Київської обласної ради
"Чорнобильський медичний фаховий коледж"

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заст. директора
з навчальної роботи

Тетяна САЛОБУТА

17.09.2025 року

Циклова комісія *природничо-наукових та соціально-гуманітарних дисциплін*

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Основи латинської мови з медичною термінологією

Галузь знань: 1 Охорона здоров'я і соціальне забезпечення
Спеціальність: 15 Медсестринство
Освітньо-професійна програма: Сестринська справа
Освітньо-професійний ступінь: Фаховий молодший бакалавр
Мова викладання: Українська

Робоча програма *Основи латинської мови з медичною термінологією*
для здобувачів освіти за спеціальністю **15 Медсестринство**
Освітньо-професійна програма *Сестринська справа*
20 25 року

Сватківська Ольга Миколаївна, викладач першої категорії

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії *природничо-наукових та соціально-гуманітарних дисциплін*

Протокол № 1 від "10" 09 2025 року

Голова комісії *Тетяна Карасюк*

Перезатверджено:

202__рік

202__рік

202__рік

202__рік

Перезатверджено:

202__рік

202 __рік

202 __рік

202 __рік

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, напрямок підготовки, освітньо-професійний ступінь	Характеристика освітнього компонента
Кількість кредитів – <u>3</u>	Галузь знань <u>1 Охорона здоров'я і соціальне забезпечення</u> Спеціальність <u>15 Медсестринство</u>	Нормативна
Загальна кількість годин - 90	Освітньо-професійна програма <u>Сестринська справа</u>	Рік підготовки:
		1-й
		Семестр
		1-й
		Лекції:
		0 год.
		Практичні:
54 год.		
Самостійна робота:		
36 год.		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи здобувача освіти -	Освітньо-професійний ступінь: <i>фаховий молодший бакалавр</i>	Вид контролю: <i>Диф. залік</i>

1. Мета та завдання освітнього компонента

Робоча навчальна програма складена для КЗ КОР «Чорнобильський медичний фаховий коледж» за спеціальністю 15 Медсестринство галузь знань 1 Охорона здоров'я і соціальне забезпечення ОПП «Сестринська справа» відповідно до складових галузевих стандартів фахової передвищої освіти затверджених МОН України (Наказ МОН «Про затвердження стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 15 Медсестринство галузі знань 1 Охорона здоров'я освітньо–професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр»» № 1202 від 08.11.2021 року), ОПП «Сестринська справа» 2025 та навчальних планів 2025 року.

Мета освітнього компонента «Основи латинської мови з медичною термінологією» полягає у підготовці медичної сестри до написання рецептів і розуміння анатомічної, фармацевтичної та клінічної термінології.

Програмою передбачені практичні заняття та самостійна робота здобувачів освіти. За навчальним планом вивчення дисципліни здійснюється на першому році навчання. «Основи латинської мови з медичною термінологією» як навчальна дисципліна

- інтегрується з такими дисциплінами: анатомія та фізіологія, медична біологія, фармакологія, медична хімія, основи медсестринства, медсестринство в хірургії, медсестринство в терапії, іноземна мова, українська мова;
- закладає основи для вивчення студентами медсестринства: у хірургії, педіатрії, акушерстві, гінекології, онкології.

Вивчення основ латинської мови з медичною термінологією складається з практичних занять та самостійної роботи студентів. На вивчення відводиться 90 година, із них 60 — на практичні заняття, 30 — на самостійну роботу. Форма підсумкового контролю — складання диференційованого заліку.

Засвоєння тем контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей. Рекомендується застосовувати такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: усне, індивідуальне або групове опитування, вирішення тестових завдань, аналіз та оцінювання результатів досліджень, розв'язування ситуаційних задач, поточний і підсумковий контроль практичних навичок тощо.

Предметна (циклова) комісія має право вносити зміни до навчальної програми (15 %) залежно від організаційних і технічних

можливостей, напрямів наукових досліджень, екологічних особливостей регіону, але відповідно до вимог кінцевих цілей ОКХ і ОПП за фахом підготовки і начальним планом.

Підсумковий контроль засвоєння здійснюється після завершення вивчення предмета.

Мета й кінцеві цілі ґрунтуються на ОПП підготовки молодшого спеціаліста за фахом “медична сестра” відповідно до блоку її розділів і є основою для побудови змісту навчальної дисципліни. Сформульовано конкретні цілі практичних занять у вигляді певних умінь (дій), цільових завдань, які забезпечують досягнення кінцевої мети вивчення дисципліни.

Після вивчення освітнього компонента здобувачі освіти повинні знати:

- відомості про походження латинської мови як мови медицини та її зв'язок з грецькою мовою;
- латинський алфавіт, правила читання та наголосу;
- правила утворення наказового способу;
- правила утворення умовного способу;
- рецептурні формулювання з дієсловами у формах наказового та умовного способу;
- правила відмінювання дієслів теперішнього часу;
- відмінні ознаки п'яти відмін, правила вживання іменників у рецепті;
- правила узгодження прикметника з іменниками п'яти відмін, утворення ступенів порівняння прикметників;
- числівники, займенники та прислівники, які вживаються у медичних термінах;
- основні особливості хімічної номенклатури латинською мовою (назви хімічних елементів, оксидів, кислот, основ та солей);
- правила оформлення латинської частини рецепта;
- будову клінічних термінів, правила їх декодування;
- значення кореневих та кінцевих терміноелементів і латинсько-грецьких дублетів.

Здобувачі освіти повинні вміти:

- правильно читати й записувати латинські слова;
- правильно ставити наголос;
- утворювати форми 2-ї особи однини та множини наказового способу дієслова й перекладати рецептурні вирази і речення з дієсловами у формах наказового способу;
- утворювати форми 3-ї особи однини та множини пасивного стану умовного способу й перекладати рецептурні вирази та речення з дієсловами у формі умовного способу;
- утворювати й перекладати форми 3-ї особи однини та множини

- активного і пасивного стану дійсного способу теперішнього часу;
- визначати рід, відміну та основу іменника;
 - вміти правильно відмінювати іменники I—V відміни;
 - правильно записувати іменники в рецепті;
 - читати й записувати медичні терміни;
 - конструювати й декодувати клінічні терміни;
 - правильно писати назви лікарських засобів, застосовуючи знання частотних відрізків;
 - грамотно перекладати рецепти з рідної мови на латинську і навпаки;
 - розрізняти групу прикметника за словниковою формою;
 - відмінювати прикметники першої та другої групи;
 - узгоджувати прикметники першої та другої групи з іменниками п'яти відмін;
 - утворювати ступені порівняння прикметників;
 - відмінювати прикметники у формах вищого і найвищого ступенів порівняння та використовувати їх у рецептах;
 - перекладати медичні вирази й речення з прийменниками, сполучниками, займенниками.
 - перекладати вирази та речення з прислівниками у формах різних ступенів порівняння;
 - рахувати до 10 й уживати числівники-префікси в медичній термінології.

Здобувачі освіти мають бути поінформовані про:

- історію розвитку латинської мови як мови медицини та її зв'язок з грецькою мовою;
- запозичені букви із грецького алфавіту;
- граматичні категорії дієслова, відмінювання дієслова теперішнього часу активного і пасивного стану;
- утворення умовного способу дієслова;
- граматичні категорій іменників;
- особливості порядку слів у реченні;
- назви складових частин рецепта;
- вимоги до написання рецепта;
- назви хімічних елементів в іноземних виданнях;
- відмінності словникової форми прикметників першої та другої групи;
- правила утворення дієприкметників;
- розряди числівників;
- особливості вживання числівників, займенників і прислівників у медичних термінах;
- правила утворення прислівників і ступенів порівняння прислівників.

ОПП «Сестринська справа»
Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК. 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК. 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК. 3. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
- ЗК. 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК. 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК. 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК. 7. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК. 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

- СК. 1. Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці.
- СК. 2. Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта.
- СК. 3. Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності.
- СК. 4. Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу.
- СК. 5. Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами.
- СК. 6. Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям.
- СК. 7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.
- СК. 8. Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності.

- СК. 9. Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності.
- СК. 10. Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги.
- СК. 11. Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.
- СК. 12. Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).
- СК. 13. Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів.
- СК. 14. Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.
- СК. 15. Здатність до здійснення профілактичних втручань, спрямованих на зменшення інфекційних захворювань серед дорослого та дитячого населення, зокрема вакцинацію згідно з календарем профілактичних щеплень та екстрену імунoproфілактику, включаючи її популяризацію.

Програмні результати навчання (РН)

- РН. 1. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації.
- РН. 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності.
- РН. 3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я.
- РН. 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами.
- РН. 5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності.
- РН. 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.
- РН. 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності.
- РН. 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта.
- РН. 9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах.

РН. 10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії.

РН. 11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності.

РН. 12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги .

РН. 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу.

РН. 14. Здійснювати заходи щодо збереження репродуктивного здоров'я населення з метою покращення демографічної ситуації.

РН. 15. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацію реконвалесцентів та диспансеризацію пацієнтів.

РН. 16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань.

РН. 17. Вживати протиепідемічні заходи в осередку інфекційних та особливо небезпечних захворювань при здійсненні професійної діяльності.

РН. 18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення.

РН. 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

Структура освітнього компонента

№ з/п	Назва теми	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	Вступ. Латинський алфавіт. Вимова букв	3		2	1
2	Правила читання буквосполучень. Правила наголосу	5		4	1
3	Граматичні категорії дієслова. Дієвідміни. Основа дієслова. Наказовий спосіб	4		2	2
4	Утворення теперішнього часу дійсного способу активного і пасивного стану	6		4	2
5	Умовний спосіб дієслова. Дієслово в рецепті	4		2	2
6	Іменник. Граматичні категорії. П'ять відмін. Визначення основи. Іменники I відміни. Неузгоджене означення	6		4	2
7	Короткі відомості про прийменники. Сполучники	3		2	1
8	Відмінювання іменників чоловічого та середнього роду II відміни	4		2	2
9	Рецепт, його структура. Іменники в рецепті	4		2	2
10	Клінічний термін. Терміноелементи (ТЕ). Поняття про греко-латинські дублети іменників I—II відміни	4		2	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
11	Тривіальні назви лікарських препаратів. Частотні відрізки, їх значення	3		2	1
12	Прикметники першої групи. Узгодження прикметників з іменниками. Латинсько-грецькі дублети прикметників першої групи	3		2	1
13	Прикметники у фармацевтичній термінології. Дієприкметники минулого часу	4		2	2
14	Хімічна номенклатура (назви хімічних елементів, кислот, основ та оксидів)	3		2	1
15	Іменники III відміни. Типи відмінювання. Особливості відмінювання іменників III відміни	3		2	1
16	Іменники III відміни з прикметниками першої групи. Назви солей	3		2	1
17	Латинсько-грецькі дублети іменників III відміни. Конструювання та декодування клінічних термінів	3		2	1
18	Три підгрупи прикметників другої групи. Узгодження прикметників з іменниками. Латинсько-грецькі дублети прикметників другої групи	4		2	2
19	Прикметники в анатомічній та фармацевтичній термінології. Дієприкметники теперішнього часу	4		2	2
20	Ступені порівняння прикметників	3		2	1
21	Іменники IV—V відміни. Назви зборів. Латинсько-грецькі дублети іменників IV—V відміни	4		2	2
22	Числівники. Числівники-префікси. Прислівники. Ступені порівняння прислівників	3		2	1
23	Офіційні лікарські форми, що використовуються за кордоном. Займенники	3		2	1
24	Прислів'я та крилаті вирази. Читання та аналіз спеціальних медичних текстів	4		2	2
	Усього	90		54	36

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Практичні заняття
1	Вступ. Латинський алфавіт. Вимова букв	2
2	Правила читання буквосполучень. Правила наголосу	4
3	Граматичні категорії дієслова. Дієвідміни. Основа дієслова. Наказовий спосіб	2
4	Утворення теперішнього часу дійсного способу активного і пасивного стану	4
5	Умовний спосіб дієслова. Дієслово в рецепті	2
6	Іменник. Граматичні категорії. П'ять відмін. Визначення основи. Іменники I відміни. Неузгоджене означення	4

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Практичні заняття
7	Короткі відомості про прийменники. Сполучники	2
8	Відмінювання іменників чоловічого та середнього роду II відміни	2
9	Рецепт, його структура. Іменники в рецепті	2
10	Клінічний термін. Терміноелементи (ТЕ). Поняття про греко-латинські дублети іменників I—II відміни	2
11	Тривіальні назви лікарських препаратів. Частотні відрізки, їх значення	2
12	Прикметники першої групи. Узгодження прикметників з іменниками. Латинсько-грецькі дублети прикметників першої групи	2
13	Прикметники у фармацевтичній термінології. Дієприкметники минулого часу	2
14	Хімічна номенклатура (назви хімічних елементів, кислот, основ та оксидів)	2
15	Іменники III відміни. Типи відмінювання. Особливості відмінювання іменників III відміни	2
16	Іменники III відміни з прикметниками першої групи. Назви солей	2
17	Латинсько-грецькі дублети іменників III відміни. Конструювання та декодування клінічних термінів	2
18	Три підгрупи прикметників другої групи. Узгодження прикметників з іменниками. Латинсько-грецькі дублети прикметників другої групи	2
19	Прикметники в анатомічній та фармацевтичній термінології. Дієприкметники теперішнього часу	2
20	Ступені порівняння прикметників	2
21	Іменники IV—V відміни. Назви зборів. Латинсько-грецькі дублети іменників IV—V відміни	2
22	Числівники. Числівники-префікси. Прислівники. Ступені порівняння прислівників	2
23	Офіційні лікарські форми, що використовуються за кордоном. Займенники	2
24	Прислів'я та крилаті вирази. Читання та аналіз спеціальних медичних текстів	2
	Усього	54

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Самостійна робота
1	Вступ. Відомості з історії латинської мови та її зв'язок із старогрецькою.	1
2	Правила читання буквосполучень. Правила наголосу	1
3	Грамотичні категорії дієслова. Дієвідміни. Основа дієслова.	2

№ з/п	Назва теми	Самостійна робота
	Наказовий спосіб	
4	Утворення теперішнього часу дійсного способу активного і пасивного стану	2
5	Умовний спосіб дієслова. Дієслово в рецепті	2
6	Іменник. Граматичні категорії. П'ять відмін. Визначення основи. Іменники I відміни. Неузгоджене означення	2
7	Короткі відомості про прийменники. Сполучники	1
8	Відмінювання іменників чоловічого та середнього роду II відміни	2
9	Рецепт, його структура. Іменники в рецепті	2
10	Клінічний термін. Терміноелементи (ТЕ). Поняття про греко-латинські дублети іменників I—II відміни	2
11	Тривіальні назви лікарських препаратів. Частотні відрізки, їх значення	1
12	Прикметники першої групи. Узгодження прикметників з іменниками. Латинсько-грецькі дублети прикметників першої групи	1
13	Прикметники у фармацевтичній термінології. Дієприкметники минулого часу	2
14	Хімічна номенклатура (назви хімічних елементів, кислот, основ та оксидів)	1
15	Іменники III відміни. Типи відмінювання. Особливості відмінювання іменників III відміни	1
16	Іменники III відміни з прикметниками першої групи. Назви солей	1
17	Латинсько-грецькі дублети іменників III відміни. Конструювання та декодування клінічних термінів	1
18	Три підгрупи прикметників другої групи. Узгодження прикметників з іменниками. Латинсько-грецькі дублети прикметників другої групи	2
19	Прикметники в анатомічній та фармацевтичній термінології. Дієприкметники теперішнього часу	2
20	Ступені порівняння прикметників	1
21	Іменники IV—V відміни. Назви зборів. Латинсько-грецькі дублети іменників IV—V відміни	2
22	Числівники. Числівники-префікси. Прислівники. Ступені порівняння прислівників	1
23	Офіційні лікарські форми, що використовуються за кордоном. Займенники	1
24	Прислів'я та крилаті вирази. Читання та аналіз спеціальних медичних текстів	2
	Усього	36

8. Програма освітнього компонента

--	--	--	--

	ЗАНЯТТЯ	<p>Утворення теперішнього часу дійсного способу активного й пасивного стану Відмінювання дієслова теперішнього часу активного й пасивного стану. Утворення форми 3-ї особи однини та множини теперішнього часу дієслова (в Praesens indicativi activi et passivi).</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ відмінювати дієслова теперішнього часу; ☐ утворювати форми 3-ї особи однини і множини активного й пасивного стану теперішнього часу; ☐ перекладати речення з дієсловами у формі 3-ї особи однини та множини активного і пасивного стану теперішнього часу. 	4
	<u>Самостійна робота</u>	<p>Утворення теперішнього часу дійсного способу активного й пасивного стану</p>	2
7	ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ	<p>Умовний спосіб дієслова. Дієслово в рецепті Уживання дієслів у формах умовного способу в однині та множині в рецепті.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ утворювати форми 3-ї особи однини і множини пасивного стану умовного способу; ☐ вживати форми 3-ї особи однини і множини пасивного стану умовного способу в рецепті; ☐ перекладати речення з дієсловами у формі 3-ї особи однини і множини пасивного стану умовного способу. 	2
	<u>Самостійна робота</u>	<p>Умовний спосіб дієслова. Дієслово в рецепті</p>	2
8-9	ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ	<p>Іменник. Граматичні категорії. П'ять відмін. Визначення основи. Іменники I відміни. Неузгоджене означення Граматичні категорії іменників: рід, число, відмінок. Визначення відміни за закінченням родового відмінка однини. Словникова форма іменників. Визначення основи. Іменники I відміни. Основна ознака іменників I відміни та їх рід. Словникова форма іменників I відміни, відмінкові закінчення. Вживання відмінків у рецептах. Неузгоджене означення та способи його перекладу українською мовою.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ визначати рід іменника; ☐ визначати відміну іменника; ☐ записувати іменники п'яти відмін у Nominativus і Genetivus, Singularis і Pluralis; ☐ відмінювати іменник I відміни в однині та множині; 	4

	<p><u>Самостійна робота</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ грамотно будувати та перекладати терміни з неузгодженим означенням; ☐ перекладати вирази і речення з іменниками I відміни. <p>Іменник. Граматичні категорії. П'ять відмін. Визначення основи. Іменники I відміни. Неузгоджене означення</p>	2
10	<p>ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ</p>	<p>Короткі відомості про прийменники. Сполучники Уживання іменників I відміни з прийменниками. Сполучники, що використовуються в медичній практиці (et, ut, seu).</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ грамотно будувати вирази з прийменниками; ☐ перекладати вирази і речення з прийменниками та сполучниками. 	2
	<p><u>Самостійна робота</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ грамотно будувати вирази з прийменниками; ☐ перекладати вирази і речення з прийменниками та сполучниками. 	1
11	<p>ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ</p>	<p>Короткі відомості про прийменники. Сполучники</p> <p>Відмінювання іменників чоловічого та середнього роду II відміни Друга відміна іменників. Словникова форма іменників II відміни. Основна ознака іменників II відміни та їх рід. Відмінкові закінчення. Вживання іменників II відміни з прийменниками. Особливості відмінювання іменників середнього роду.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ розрізняти за словниковою формою іменники II відміни; ☐ відмінювати іменники II відміни в однині та множині; ☐ перекладати вирази та речення з іменниками II відміни. 	2
	<p><u>Самостійна робота</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ розрізняти за словниковою формою іменники II відміни; ☐ відмінювати іменники II відміни в однині та множині; ☐ перекладати вирази та речення з іменниками II відміни. 	2
12	<p>ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ</p>	<p>Відмінювання іменників чоловічого та середнього роду II відміни</p> <p>Рецепт, його структура. Іменники в рецепті Рецепт як документ. Структура рецепта. Латинська частина рецепта. Будова рецептурного рядка. Читання та переклад рецептів на різні лікарські форми як з латинської мови на українську, так і з української на латинську (з підвищенням складності). Найуживаніші рецептурні скорочення та їх розшифрування. Додаткові написи на рецептах. <i>Примітка.</i> Читання і переклад латинської частини рецепта проводиться протягом усього курсу</p>	2

13	<p><u>Самостійна робота</u></p> <p>ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ</p>	<p>навчання.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ правильно оформлювати латинську частину рецепта; ☐ правильно вживати іменники I-II відміни в рецепті; ☐ перекладати латинську частину рецепта з рецептурними скороченнями і без них; <p>Рецепт, його структура. Іменники в рецепті</p> <p>Клінічний термін. Терміноелементи (ТЕ). Поняття про греко-латинські дублети іменників I—II відміни</p> <p>Склад слова. Способи словотворення: префіксація, суфіксація, словоскладання. Поняття про медичну термінологію як систему.</p> <p>Три основні групи термінів: анатомічна, клінічна, фармацевтична. Структура термінів. Найуживаніші грецькі та латинські терміноелементи-префікси, корені та кінцеві терміноелементи.</p>	2 2
14	<p><u>Самостійна робота</u></p> <p>ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ</p>	<p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ аналізувати терміни за їх терміноелементами; ☐ конструювати та декодувати терміни, в яких складовими компонентами є греко-латинські дублети іменників I—II відміни, та грамотно їх записувати. <p>Клінічний термін. Терміноелементи (ТЕ). Поняття про греко-латинські дублети іменників I—II відміни</p>	2 2
15	<p><u>Самостійна робота</u></p> <p>ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ</p>	<p>Тривіальні назви лікарських препаратів. Частотні відрізки, їх значення</p> <p>Терміноелементи в назвах лікарських речовин і препаратів (частотні відрізки).</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ правильно писати тривіальні назви лікарських препаратів із частотними відрізками; ☐ перекладати тривіальні назви лікарських препаратів; ☐ уживати тривіальні назви лікарських препаратів у рецепті. <p>Тривіальні назви лікарських препаратів. Частотні відрізки, їх значення</p> <p>Прикметники першої групи. Узгодження</p>	1 2

16	<p><u>Самостійна робота</u></p> <p>ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ</p>	<p>прикметників з іменниками. Латинсько-грецькі дублети прикметників першої групи</p> <p>Грамаітичні категорії прикметників: рід, число, відмінок; місце прикметника після іменника та узгодження з ним за родом, числом, відмінком (узгоджене означення).</p> <p>Дві групи латинських прикметників: перша група — прикметники I і II відміни; друга група — прикметники III відміни.</p> <p>Родові закінчення прикметників першої групи. Словникова форма. Відмінювання залежно від роду: за I відміною — жіночий рід, за II відміною — чоловічий і середній рід. Узгодження прикметників першої групи з іменниками I і II відміни.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ визначати групу прикметника за словниковою формою; ☐ відмінювати прикметники першої групи; ☐ узгоджувати прикметники з іменниками у роді, числі та відмінку; ☐ будувати й перекладати фармацевтичні терміни з узгодженим означенням; ☐ уживати прикметники в рецепті. 	1 2
17	<p><u>Самостійна робота</u></p> <p>ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ</p> <p><u>Самостійна робота</u></p>	<p>Прикметники першої групи. Узгодження прикметників з іменниками. Латинсько-грецькі дублети прикметників першої групи</p> <p>Прикметники у фармацевтичній термінології. Дієприкметники минулого часу</p> <p>Прикметники у фармацевтичній термінології. Дієприкметники минулого часу пасивного стану. Утворення та відмінювання їх як прикметників першої групи.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ утворювати дієприкметники минулого часу; ☐ відмінювати дієприкметники минулого часу; ☐ використовувати прикметники та дієприкметники у назвах вакцин, сироваток та антитоксинів. <p>Прикметники у фармацевтичній термінології. Дієприкметники минулого часу</p> <p>Хімічна номенклатура (назви хімічних елементів, кислот, основ та оксидів)</p> <p>Прикметники в хімічній термінології — у назвах кислот. Латинська хімічна номенклатура. Назви окремих газів, металів, кислот, оксидів.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ правильно записувати назви хімічних елементів; 	2 2 1

18	ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ	<ul style="list-style-type: none"> ☐ утворювати назви кислот, оксидів і основ; ☐ записувати назви хімічних елементів, кислот, оксидів та основ у рецепті. <p style="text-align: center;">Хімічна номенклатура (назви хімічних елементів, кислот, основ та оксидів)</p> <p style="text-align: center;">Іменники III відміни. Типи відмінювання. Особливості відмінювання іменників III відміни</p> <p style="text-align: center;">Знаходження основи іменників III відміни. Найважливіші винятки з правил про рід іменників III відміни.</p> <p style="text-align: center;">Характерні закінчення іменників чоловічого, жіночого та середнього роду. Три типи відмінювання. Відмінювання і закінчення у називному та родовому відмінках однини і множини.</p> <p style="text-align: center;">Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ розрізняти іменники III відміни за словниковою формою; ☐ відмінювати іменники III відміни за приголосним типом відмінювання; ☐ узгоджувати та відмінювати прикметники другої групи з іменниками I, II та III відміни. <p style="text-align: center;">Іменники III відміни. Типи відмінювання. Особливості відмінювання іменників III відміни</p> <p style="text-align: center;">Іменники III відміни з прикметниками першої групи. Назви солей</p> <p style="text-align: center;">Узгодження прикметників першої групи з іменниками III відміни. Особливості відмінювання слів грецького походження. Назви солей. Медичні прийменникові вирази.</p> <p style="text-align: center;">Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ узгоджувати прикметники першої групи з іменниками III відміни; ☐ утворювати назви солей та правильно вживати іменники III відміни в рецептах; ☐ правильно записувати медичні вирази з прийменниками. <p style="text-align: center;">Іменники III відміни з прикметниками першої групи. Назви солей</p> <p style="text-align: center;">Латинсько-грецькі дублети іменників III відміни. Конструювання та декодування клінічних термінів</p> <p style="text-align: center;">Виписування рецептів, у яких використовуються іменники III відміни. Греко-латинські дублети іменників III відміни. Конструювання та декодування клінічних термінів.</p>	2
19	<p style="text-align: center;"><u>Самостійна робота</u></p> ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ	<ul style="list-style-type: none"> ☐ розрізняти іменники III відміни за словниковою формою; ☐ відмінювати іменники III відміни за приголосним типом відмінювання; ☐ узгоджувати та відмінювати прикметники другої групи з іменниками I, II та III відміни. <p style="text-align: center;">Іменники III відміни. Типи відмінювання. Особливості відмінювання іменників III відміни</p> <p style="text-align: center;">Іменники III відміни з прикметниками першої групи. Назви солей</p> <p style="text-align: center;">Узгодження прикметників першої групи з іменниками III відміни. Особливості відмінювання слів грецького походження. Назви солей. Медичні прийменникові вирази.</p> <p style="text-align: center;">Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ узгоджувати прикметники першої групи з іменниками III відміни; ☐ утворювати назви солей та правильно вживати іменники III відміни в рецептах; ☐ правильно записувати медичні вирази з прийменниками. <p style="text-align: center;">Іменники III відміни з прикметниками першої групи. Назви солей</p> <p style="text-align: center;">Латинсько-грецькі дублети іменників III відміни. Конструювання та декодування клінічних термінів</p> <p style="text-align: center;">Виписування рецептів, у яких використовуються іменники III відміни. Греко-латинські дублети іменників III відміни. Конструювання та декодування клінічних термінів.</p>	1
20	<p style="text-align: center;"><u>Самостійна робота</u></p> ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ	<ul style="list-style-type: none"> ☐ узгоджувати прикметники першої групи з іменниками III відміни; ☐ утворювати назви солей та правильно вживати іменники III відміни в рецептах; ☐ правильно записувати медичні вирази з прийменниками. <p style="text-align: center;">Іменники III відміни з прикметниками першої групи. Назви солей</p> <p style="text-align: center;">Латинсько-грецькі дублети іменників III відміни. Конструювання та декодування клінічних термінів</p> <p style="text-align: center;">Виписування рецептів, у яких використовуються іменники III відміни. Греко-латинські дублети іменників III відміни. Конструювання та декодування клінічних термінів.</p>	2

21	ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ	<p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ вживати іменники III відміни в рецептах; ☐ правильно конструювати та декодувати клінічні терміни, в яких в складі є греко-латинські дублети іменників III відміни. <p>Латинсько-грецькі дублети іменників III відміни. Конструювання та декодування клінічних термінів</p> <p>Три підгрупи прикметників другої групи. Узгодження прикметників з іменниками. Латинсько-грецькі дублети прикметників другої групи</p> <p>Прикметники другої групи, особливості їх класифікації та відмінювання. Узгодження прикметників другої групи з іменниками I, II, III відмін. Латинсько-грецькі дублети прикметників другої групи.</p>	1 2
22	ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ	<p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ розрізняти прикметники другої групи за словниковою формою; ☐ відмінювати прикметники другої групи; ☐ узгоджувати прикметники другої групи з іменниками I, II та III відміни; ☐ конструювати та декодувати клінічні терміни, в яких смисловими компонентами є греко-латинські дублети прикметників другої групи. <p>Три підгрупи прикметників другої групи. Узгодження прикметників з іменниками. Латинсько-грецькі дублети прикметників другої групи</p>	2 2
23	ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ	<p>Прикметники в анатомічній та фармацевтичній термінології. Дієприкметники теперішнього часу</p> <p>Використання прикметників різних ступенів порівняння в анатомічній та фармацевтичній термінології. Дієприкметники теперішнього часу.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ застосувати прикметники в анатомічній та фармацевтичній номенклатурі; ☐ утворювати дієприкметники теперішнього часу; ☐ відмінювати дієприкметники теперішнього часу. <p>Прикметники в анатомічній та фармацевтичній термінології. Дієприкметники теперішнього часу</p> <p>Ступені порівняння прикметників</p> <p>Ступені порівняння прикметників. Особливості відмінювання прикметників у формах вищого та</p>	2 2

	<p><u>Самостійна робота</u></p>	<p>найвищого ступенів порівняння. Виписування рецептів, у яких вживаються прикметники у формах різних ступенів порівняння.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ утворювати ступені порівняння прикметників за правилами. ☐ відмінювати прикметники у формах вищого і найвищого ступенів порівняння; ☐ правильно записувати прикметники у формах вищого і найвищого ступенів порівняння в рецепті. <p>Ступені порівняння прикметників</p> <p>Іменники IV—V відміни. Назви зборів. Латинсько-грецькі дублети іменників IV—V відміни Іменників IV відміни. Словникова форма іменників I відміни. Відмінювання таких іменників в однині та множині, уживання їх в рецепті. Латинсько-грецькі дублети іменників IV відміни. Іменники V відміни. Словникова форма іменників V відміни. Відмінювання таких іменників в однині та множині, уживання їх в рецепті. Різновиди зборів лікарських трав. Виписування рецептів на збори. Латинсько-грецькі дублети іменників V відміни.</p>	<p>1</p> <p>2</p>
<p>24</p> <p>ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ</p>	<p><u>Самостійна робота</u></p>	<p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ розрізняти за словниковою формою іменники IV і V відміни; ☐ відмінювати іменники IV і V відміни в однині та множині; ☐ виписувати рецепти, в яких трапляється слово species, ei f та іменники IV відміни; ☐ декодувати та будувати медичні терміни, в яких смисловими компонентами є греко-латинські дублети іменників IV та V відміни. <p>Іменники IV—V відміни. Назви зборів. Латинсько-грецькі дублети іменників IV—V відміни</p>	<p>2</p> <p>2</p>
<p>25</p> <p>ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ</p>	<p><u>Самостійна робота</u></p> <p>ПРАКТИЧНЕ</p>	<p>Числівники. Числівники-префікси. Прислівники. Ступені порівняння прислівників Кількісні та порядкові числівники. Числівникові префікси в медичних термінах. Латинсько-грецькі дублети числівників. Gaudeamus igitur. Прислівники. Утворення прислівників від прикметників. Ступені порівняння прислівників.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ розрізняти кількісні та порядкові числівники; ☐ виділяти числівники-префікси та латинсько-грецькі дублети числівників в медичних 	<p>2</p> <p>2</p>

26	ЗАНЯТТЯ <u>Самостійна робота</u>	<p>термінах;</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ правильно записувати терміни з числівниковими префіксами та з греко-латинськими дублетами числівників; ☐ розрізняти прислівники в реченнях та утворювати ступені порівняння прислівників. <p>Числівники. Числівники-префікси. Прислівники. Ступені порівняння прислівників</p>	1
27	ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ <u>Самостійна робота</u>	<p>Офіціальні лікарські форми, що використовуються за кордоном. Займенники Офіціальні лікарські форми, що використовуються за кордоном. Займенники в медичних виразах.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ правильно перекладати офіціальні лікарські форми, що застосовуються за кордоном; ☐ застосовувати займенники в рецептах; ☐ перекладати медичні вирази із займенниками. <p>Офіціальні лікарські форми, що використовуються за кордоном. Займенники</p>	2
		<p>Прислів'я та крилаті вирази. Читання та аналіз спеціальних медичних текстів Прислів'я і крилаті вирази. Читання та аналіз спеціальних медичних текстів.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ робити граматичний аналіз слів; ☐ знати порядок слів у латинському реченні. <p>Прислів'я та крилаті вирази. Читання та аналіз спеціальних медичних текстів</p>	2

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Визначний вплив Стародавньої Греції та Стародавнього Риму на

- численні явища в історії світової науки, культури і мистецтва.
2. Латинський алфавіт, правила читання.
 3. Правила наголошування, словотворення, найуживаніші терміноелементи.
 4. Назви відмінків та їх значення; словникова форма іменників, визначення відміни та утворення терміна з неузгодженим означенням.
 5. Правила утворення наказового способу дієслів, основні рецептурні формулювання в наказовому способі.
 6. Форми дієслова **бути** в теперішньому часі в 3-й особі однини та множини.
 7. Закінчення 3-ї особи однини і множини в теперішньому часі активного і пасивного стану.
 8. Рецептурні формулювання з дієсловом **fieri** в умовному способі.
 9. Ознаки роду, закінчення родового та знахідного відмінків однини й множини. Винятки із правил про рід іменника.
 10. Словникова форма прикметників, родові ознаки прикметників першої та другої груп, алгоритм узгодження прикметника з іменником.
 11. Граматична структура латинської частини рецепта. Основні частини рецепта та вимоги до його оформлення.
 12. Основні ознаки іменників III відміни, словникова форма, родові закінчення іменників чоловічого, жіночого та середнього роду; відмінкові закінчення, що використовуються в медичній термінології.
 13. Утворення форм вищого й найвищого ступенів порівняння прикметників.
 14. Найуживаніші латинські та грецькі числівники-префікси, числівники, прислівники і займенники, що вживаються в рецептурі.
 15. Правильно читати і писати латинські та греко-латинські терміни з буквою **у** та грецькими диграфами.
 16. Правильно визначати довготу і короткість голосних.
 17. Правильно ставити наголос у латинських словах.
 18. Утворювати наказовий спосіб дієслів.
 19. Грамотно вживати в рецептах дієслова в наказовому способі однини і множини.
 20. Перекладати речення з дієсловами у 3-й особі однини і множини теперішнього часу активного та пасивного стану та з дієсловом **бути** в таких формах.
 21. Визначати основу та відміну іменників.
 22. Правильно будувати й перекладати терміни з неузгодженим означенням і вживати їх у родовому відмінку однини й множини.
 23. Утворювати терміни у формах знахідного й орудного відмінків однини та множини, а також знати прийменники.
 24. Грамотно читати і виписувати рецепт.

25. Володіти загальноприйнятими рецептурними скороченнями.
26. Грамотно оформляти рецепт, перекладати латинську частину рецепта з рецептурними скороченнями і без них.
27. Латина як мова міжнародної наукової термінології. Аналізувати складні слова за їх терміоелементами.
28. Виводити значення слова та значення його формотвірних частин.
29. Будувати медичні терміни за допомогою префіксів, суфіксів і греко-латинських терміоелементів.
30. Правильно писати назви лікарських речовин і препаратів із частковими відрізками.
31. Визначати рід іменників.
32. Правильно писати назви лікарських речовин і препаратів з частковими відрізками.
33. Будувати медичні терміни у формах називного й родового відмінків однини і множини, а також із прийменниками.
34. Володіти хімічною номенклатурою. Утворювати назви оксидів і солей.
35. Правильно вживати хімічні назви у рецептах.
36. Правильно писати і визначати словникову форму іменників III відміни.
37. Визначати рід іменників III відміни.
38. Знаходити основу іменників III відміни.
39. Грамотно читати й уміти визначати основу рівноскладових та нерівноскладових іменників.
40. Ставити іменник III відміни у формі родового відмінка однини і множини.
41. Узгоджувати прикметники другої групи з іменниками трьох відмін.
42. Правильно вживати прикметники другої групи в родовому відмінку, зокрема в рецептах.
43. Визначати форму іменників IV та V відміни.
44. Уміти застосовувати іменники у формі родового відмінка однини і множини.
45. Узгоджувати прикметники з іменниками IV та V відміни.
46. Узгоджувати та вживати вищий і найвищий ступені порівняння прикметників в анатомічних та фармацевтичних термінах.
47. Рахувати до 10, знати числівники 100 і 1000.
48. Виділяти латинські та грецькі числівники-префікси у медичній та фармацевтичній термінології.
49. Розуміти і грамотно використовувати числівники, займенники та прислівники в рецепті.
50. Розуміти й перекладати прийменники та сполучники в підручниках і довідниках.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

1. Скільки літер у сучасному латинському алфавіті? Назвіть голосні та приголосні літери латинського алфавіту.
2. Які ви знаєте правила читання літери **c**? Наведіть приклади.
3. Як читається сполучення літер **rh**, **ch**, **ph**, **th**? Наведіть приклади слів із диграфами.
4. Як потрібно читати дифтонги у латинських словах? Наведіть приклади.
5. Як читаються сполучення літер **ngu**, **qu**, **ti** + голосна? Наведіть приклади.
6. Як називається запозичена із старогрецької мови літера **y**, як вона читається і які префікси та корені з нею вам відомі? Наведіть приклади.
7. Назвіть головні правила латинського наголосу. Поставте наголоси в запропонованих латинських словах.
8. Назвіть правила поділу дієслів на дієвідміни. Запишіть запропоновані дієслова в наказовому способі. Назвіть дієслівні форми, уживані в рецепті.
9. Назвіть особові закінчення у Praesens indicativi activi (теперішньому часі дійсного способу активного стану) дієслова I дієвідміни.
10. Назвіть закінчення 3-ї особи однини та множини дієслова I дієвідміни у Praesens indicativi passivi (теперішньому часі дійсного способу пасивного стану).
11. За якими ознаками розрізняються дієвідміни дієслів і чи мають ці ознаки відношення до правильного граматичного оформлення рецептів?
12. Зіставте такі речення: *Medicamentum datur. Medicamentum detur.* Розпізнайте граматичне явище і назвіть його.
13. Зіставте слова *solve, solvit, solvite, solvunt.* Перекладіть ці слова та доведіть правильність вашого перекладу.
14. У яких медичних термінах уживаються такі грецькі корені, як **graph-**, **scop-**, **phag-**, **stroph-**? Наведіть латинські еквіваленти до цих коренів.
15. За якою основною ознакою розрізняються іменники п'ятьох відмін? Наведіть приклади словникової форми іменників I відміни. Визначте основу запропонованих іменників.
16. Визначення роду іменників. Для чого потрібно знати парадигми (відмінкові закінчення) іменників усіх відмін? Чи до однієї відміни та частини мови належать слова **latus**, **oculus**, **spiritus**, **corpus**, **senectus**? Обґрунтуйте відповідь. Наведіть приклади іменників п'яти відмін.
17. Яке пояснення розбіжності відмінкових закінчень слова **oll-a** у таких реченнях: *Aqua in oll-a est. Infundite aquam in ollam?*
18. Які частотні відрізки (терміноелементи), що вживаються у назвах лікарських речовин і препаратів, ви можете назвати? Назвіть кінцеві

терміноелементи, які означають вирізання, розширення, наука, схильність. Назвіть медичні терміни з цими кінцевими терміноелементами.

19. У яких медичних термінах уживаються такі грецькі корені, як **bio-**, **hydr-**? Наведіть латинські еквіваленти до цих коренів.
20. У яких відмінках вжито слова вода, мазь у наведених реченнях? Доведіть правильність вашого твердження. *Cf.: Aqua destillata frigida est. Unguenta varia sunt.*
21. Чому поміж іменників II відміни ми звертаємо увагу на винятки? Яке відношення мають винятки іменників стосовно їхнього роду до правила узгодження прикметників з іменниками в разі їх відмінювання?
22. Наведіть приклади застосування назв металів, кислот, оксидів у рецептах.
23. Що ви знаєте про компоненти складних рецептів? Які складові частини рецептів вам відомі? Які частини рецептів оформляються латинською мовою? Назвіть вимоги до виписування латинської частини рецепта.
24. Чим відрізняються приголосний, голосний та змішаний типи відмінювання іменників III відміни? Чому в родовому відмінку множини іменників III відміни трапляються закінчення **-um** та **-ium**? *Cf.: rhizomatum, apium.*
25. Назвіть медичні терміни, в яких вживаються кінцеві терміноелементи, що означають опущення органа, розрив судини чи органа, звуження, утворення.
26. Як утворюються назви захворювань і патологічних процесів? Утворіть медичні терміни за допомогою грецьких коренів, які означають жовч, молоко, гній (відмерлі лейкоцити), час. Поясніть їхнє значення та назвіть їхні латинські еквіваленти.
27. Які іменники IV та V відміни найчастіше вживаються в рецептах? Наведіть приклади запису таких слів у родовому відмінку однини та множини.
28. Чим відрізняються прикметники другої групи від прикметників першої групи? З чого складається словникова форма прикметника? Наведіть приклади вживання прикметників двох груп в анатомічній та фармацевтичній термінології.
29. Як утворюються вищий та найвищий ступені порівняння прикметників? Назвіть особливості їх відмінювання. Наведіть приклади.
30. Наведіть приклади вживання числівників в анатомічній, клінічній та фармацевтичній термінології.
31. Що вам відомо про вживання прислівників та займенників у рецептах? Наведіть приклади застосування займенників у медичних виразах.
32. Декодуйте медичні терміни **osteomyelitis**, **hysterectomy**,

cholelithiasis. Поясніть, що означають ці терміни.

33. Побудуйте медичні терміни з наведених української мовою компонентів: **м'яз + запалення; жінка + наука; вода + лікування**. Поясніть, що означають ці терміни.
34. На що вказують у назвах препаратів такі словотвірні компоненти: -**sulf-**, -**thio-**, -**zid-**, -**dol-**, -**cillin-**? Назвіть принаймні один препарат з цими компонентами.
35. Що вам відомо про числівникові префікси, які вживаються в медичній термінології? Наведіть приклади.
36. Що вам відомо про числівники, які вживаються в медичній термінології? Рахунок до 10. Числівники 100, 1000.

9. Індивідуальні завдання

З метою кращого засвоєння матеріалу з дисципліни “Основи латинської мови з медичною термінологією” програмою й навчальним планом спеціальності передбачене виконання індивідуальних завдань:

1. Читання та переклад додаткових тематичних текстів, вправ.
2. Виконання тематичних тестових завдань за розділами навчальної програми.
3. Виконання різноманітних граматичних завдань для автоматизації навичок вживання передбачених для вивчення часів та часових форм в рецептурі, узгодження прикметників з іменниками, вживання здобувачів освіти порівняння прикметників, кількісних та порядкових числівників і т.д. в анатомічній, фармацевтичній та клінічній термінології.

10. Методи навчання

Навчальний процес здійснюється за традиційною технологією: теоретичний матеріал, практичні завдання, самостійна позааудиторна робота. Під час проведення занять використовуються засоби наочності, зокрема граматичні таблиці, мультимедійні презентації, інтерактивні методи.

Практичні заняття головним чином спрямовані на опанування навичок та вмінь писати латинські і латинізовані грецькі медичні терміни; аналізувати і утворювати із заданим значенням різні словотвірні структури; оформлювати латинську частину рецепта повністю та застосовуючи скорочення; перекладати з української мови на латинську і навпаки медичні терміни (анатомічні, клінічні, фармацевтичні); свідомо користуватися науковою латинсько-грецькою термінологією.

11. Методи контролю

Поточний контроль проводиться у формі опитування здобувачів освіти під час практичних занять, написання контрольних робіт та виконання різного роду практичних завдань, тестовий контроль.

Контроль самостійної позааудиторної роботи проводиться у формі перевірки практичних завдань, захисту індивідуальних завдань у строки, передбачені графіком.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційованого заліку з курсу.

12. Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації по виконанню самостійної роботи з дисципліни “Основи латинської мови з медичною термінологією” для студентів спеціальності Лікувальна справа та Сестринська справа - паперовий варіант у навчальному кабінеті іноземної мови.
2. Мультимедійні презентації граматичного та тематичного матеріалу практичних занять з дисципліни.
3. Електронні додатки з курсу “Основи латинської мови з медичною термінологією”:

Додаток 1 - Завдання для письмового опитування з фонетики

Додаток 2 - Письмова робота на тему: «Іменники і прикметники I і II відмін. Рецепт»

Додаток 3 - Підсумкова контрольна робота за семестр

Додаток 4 - Тексти для читання

Додаток 5 - Латинські назви деяких захворювань і їх симптомів

Додаток 6 - Латинські назви деяких хірургічних інструментів і пов'язок
Додаток 7 - Латино - грецькі дублети іменників

Додаток 8 - Список терміноелементів

Додаток 9 - Назви лікарських рослин, які найчастіше вживаються в номенклатурі лікарських засобів

Додаток 10 - Список рецептів, рекомендованих для поурочних і домашніх завдань

4. Тестові завдання до кожної теми дисципліни.
5. Зразки ділових документів.

13. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з освітнього компонента Основи латинської мови з медичною термінологією

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з основ латинської мови з медичною термінологією складено для визначення рівня підготовки фахових молодших бакалаврів у закладі фахової передвищої освіти КЗ КОР «Чорнобильський медичний фаховий

коледж» за спеціальністю 223 Медсестринство галузь знань 22 Охорона здоров'я ОПП «Сестринська справа» відповідно до складових галузевих стандартів фахової передвищої освіти затверджених МОН України (Наказ МОН «Про затвердження стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 223 Медсестринство галузі знань 22 Охорона здоров'я освітньо–професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр»» № 1202 від 08.11.2021 року), ОПП «Сестринська справа» 2025 та навчальних планів 2025 року.

Критерії оцінювання досягнень здобувачів освіти

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути:

- диференційований залік;
- стандартизовані тести;
- командні проекти;
- реферати;
- опитування (усне або письмове; фронтальне, групове або індивідуальне);
- мультимедійні презентації здобувачів вищої освіти;
- клінічні (ситуаційні) задачі;
- демонстрація практичних навичок;
- контрольна робота.

Оцінювання активності і знань здобувачів освіти відбувається під час с практичних занять, поточного письмового та усного контролю, виконання підсумкових завдань.

Поточне оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти на практичних заняттях здійснюється за чотирибальною (національною) шкалою: «5» - (відмінно), «4» - (добре), «3» - (задовільно), «2» - (незадовільно) .

Критерії оцінювання знань і вмінь

При оцінюванні досягнень здобувачів фахової передвищої освіти враховується:

- застосування системного підходу: вміння бачити місце питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- правильність та повнота розкриття питання, вміння чітко, логічно, систематизовано викласти матеріал;
- рівень осмислення навчального матеріалу, повнота розкриття змісту понять, характеру закономірних зв'язків та залежностей між явищами, які вони відображають, точність застосування наукових термінів;
- рівень виявлення аналітичних вмінь, вміння обґрунтувати основні положення викладеного матеріалу, демонструючи навички наукового узагальнення проблеми та вміння зробити достатньо мотивовані висновки;
- вільне володіння матеріалом як вміння зробити його повний або концентрований виклад, так і вміння використовувати матеріал у новій

навчальній ситуації, знання основних концепцій проблеми, яка розглядається, вміння мотивовано викласти власну точку зору;

- вміння бачити прикладний аспект (практичне застосування) знань, що висвітлюються;
- використання додаткової літератури;
- культура мовлення.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИЙ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ

на теоретичних заняттях

Оцінка «5» - здобувач освіти:

- дає повні відповіді на всі запитання, правильно визначає поняття;
- точно формулює думки і обґрунтовує їх;
- послідовно і точно викладає матеріал;
- грамотно оформлює свою відповідь;
- вміє вирішувати ситуаційні задачі з виділенням першочергових заходів по наданню допомоги на догоспітальному етапі (правильні логічно обґрунтовані відповіді)

Оцінка «4» - здобувач освіти:

- відповідь задовольняє ті ж самі вимоги, що й відповідають на оцінку «5», але студент зробив незначні помилки в теоретичних знаннях та допустив невеликі неточності.

Оцінка «3» - здобувач освіти:

- знає і розуміє основні положення теми, але: є прогалини в теоретичних знаннях, в обґрунтуванні та осмисленні ситуаційних задач, допускає помилки при визначенні понять, термінології;
- у відповіді немає чіткості, послідовності;
- не вміє вирішувати задачі;
- плутає послідовність дії при наданні невідкладної допомоги.

Оцінка «2» - здобувач освіти:

- не орієнтується в матеріалі;
- виявляє не розуміння теми;
- допускає істотні помилки, що спотворюють зміст вивченого;
- відповідь відсутня.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧА

ОСВІТИ

на практичних заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача освіти
1. Високий	«5»	Здобувач освіти вільно володіє темою заняття. Виконуючи завдання, виявляє творчі здібності, самостійно проводить аналогії, надає порівняльні характеристики, обґрунтовуючи свої відповіді, користується широким арсеналом доказів своєї думки, наводить приклади.
		Володіє уміннями і компетенціями для здійснення виробничих функцій при виконанні типових та нестандартних завдань виробничої діяльності, в тому числі: доглядом за хворими, профілактичною, організаційно-методичною та технічною. При виконанні практичних навиків здобувач освіти <ul style="list-style-type: none">• Повністю, без помилок виконує всі етапи алгоритму дій в повному обсязі• Враховує показання і протипоказання• Застосовує навички спілкування з пацієнтом на всіх етапах алгоритму. Здобувач освіти також володіє: <ol style="list-style-type: none">1. Соціально-особистісними компетенціями – системним та креативним мисленням, властивостями комунікабельності та адаптивності, доцільної критичності і самокритичності;2. Загально-науковими компетенціями – має базові знання з теми і застосовує їх при виконанні виробничих завдань;3. Загально-професійними та спеціалізовано-професійними компетенціями:<ul style="list-style-type: none">- застосовує на практиці принципи медичної етики та деонтології;- розуміє соціальні та правові наслідки своєї професійної діяльності;- володіє комунікативними навичками;- використовує стандарти та нормативну базу галузі охорони здоров'я;- володіє навичками з охорони праці та інфекційної безпеки. При тестовому контролі виконує завдання 90-100% від загальної кількості тестових завдань.
2. Достатній	«4»	Здобувач освіти володіє темою заняття, виконує типові завдання виробничої діяльності, орієнтується в нестандартних ситуаціях, усвідомлює основні

		<p>поняття, може пояснити зв'язок між причиною і наслідками.</p> <p>Володіє уміннями і компетенціями для здійснення виробничих функцій при виконанні типових та нестандартних завдань виробничої діяльності, в тому числі: доглядом за хворими, профілактичною, організаційно-методичною та технічною.</p> <p>При виконанні практичних навиків здобувач освіти допускає помилки в підготовчому етапі. Процедури виконуються в правильній послідовності. Допущені помилки не впливають на кінцевий результат та стан здоров'я.</p> <p>Здобувач освіти також володіє:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-особистісними компетенціями – системним та креативним мисленням, властивостями комунікабельності та адаптивності, доцільної критичності і самокритичності; 2. Загально-науковими компетенціями – має базові знання з базових наук і застосовує їх при виконанні виробничих завдань; 3. Загально-професійними та спеціалізовано-професійними компетенціями: <ul style="list-style-type: none"> - застосовує на практиці принципи медичної етики та деонтології; - розуміє соціальні та правові наслідки своєї професійної діяльності; - володіє комунікативними навичками; - використовує стандарти та нормативну базу галузі охорони здоров'я; - володіє навичками з охорони праці та інфекційної безпеки. <p>При тестовому контролі виконує завдання 89,9-75 % від загальної кількості тестів.</p>
<p>3. Середній</p>	<p>«3»</p>	<p>Здобувач освіти виконує типові завдання професійної діяльності, має знання з теми заняття та базових дисциплін.</p> <p>Здобувач освіти володіє більшою частиною навчального матеріалу з теми, але не завжди робить правильні логічні висновки і узагальнення.</p> <p>Володіє загально-професійними і спеціалізовано-професійними компетенціями.</p> <p>Не достатньо володіє навичками з охорони праці, інфекційної безпеки, знаннями нормативної бази в галузі охорони здоров'я.</p> <p>Володіє уміннями і компетенціями для здійснення виробничих функцій при виконанні типових та нестандартних завдань виробничої діяльності, в тому числі: доглядом за хворими, профілактичною, організаційно-методичною та технічною.</p> <p>При виконанні практичних навиків студент:</p> <ul style="list-style-type: none"> • допускає помилки, які завдають шкоди

		<p>психологічному здоров'ю пацієнта</p> <ul style="list-style-type: none"> • не може чітко указати показання і протипоказання для здійснення процедури • не чітко виконують підготовчий і завершальний етапи алгоритму практичного навичка. <p>При проведенні тестового контролю знань, виконує завдання на рівні 74,9-60% від загальної кількості тестів.</p>
4. Початковий	«2»	<p>Під час здійснення виробничих функцій, здобувач освіти виконує окремі типові завдання професійної діяльності. Не демонструє систему необхідних умінь для формування загально-професійних компетенцій, не володіє системним мисленням.</p> <p>Здобувач освіти частково усвідомлює значення теми для застосування в майбутній професійній діяльності фельдшера.</p> <p>Не повністю розуміє або плутає значення ключових понять з теми. Не достатньо володіє теоретичними знаннями, вміннями та навиками. Не здатний відповідати на більшість питань.</p> <p>Допускає помилки, які завдають шкоди здоров'ю пацієнта.</p> <p>При проведенні тестового контролю знань, виконує завдання на рівні 59,9 % і менше.</p>

Оцінювання роботи здобувачів освіти

Критерії оцінювання	оцінки			
	5	4	3	2
1. Оцінка усної відповіді на підготовчому та основному етапах	Повна, обґрунтована з використанням медичної термінології	Повна з непевними поясненнями або помилками з використанням медичної термінології	Неповна відповідь, але основні поняття засвоєні	Матеріал не засвоєно, відповідь відсутня або неправильна
2. Оцінювання тестів	100 – 90 % правильних відповідей	89,9 – 75 % правильних відповідей	74,9 – 60 % правильних відповідей	59,9 % та менше правильних відповідей

3. Рішення ситуаційних задач	Правильні логічно обгрунтовані відповіді	Правильні відповіді з недостатнім обгрунтуванням	Частково правильні відповіді, обрана тактика порушує стан дитини	Відповіді відсутні
4. Практичні навички	Правильно виконує практичні навички, дотримуючись алгоритму послідовності дій	Виконує практичні навички з порушенням алгоритму дій або помилками, які не порушують стан жінки	Виконує практичні навички з порушенням алгоритму дій або помилками, які незначно порушують стан жінки	Неправильно виконує практичні навички або допускає помилки, які наносять шкоду жінці
5 Активність	Проактивний Приймає участь у виконанні завдань. Сам продукує ідеї	Активний Приймає участь у виконанні завдань		Пасивний Не приймає участь у виконанні завдань

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії природничо-наукових та соціально-гуманітарних дисциплін
 Протокол № 1 від «__» серпня 20__ р.
 Голова циклової комісії _____ Тетяна КАРАСЮК

**Критерії оцінювання самостійної роботи
 здобувачів освіти з освітнього компонента
 Основи латинської мови з медичною термінологією**

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з основ латинської мови з медичною термінологією складено для визначення рівня підготовки фахових молодших бакалаврів у закладі фахової передвищої освіти КЗ КОР «Чорнобильський медичний фаховий коледж» за спеціальністю 223 Медсестринство галузь знань 22 Охорона здоров'я ОПП «Сестринська справа» відповідно до складових галузевих стандартів фахової передвищої освіти затверджених МОН України (Наказ МОН «Про затвердження стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 223 Медсестринство галузі знань 22 Охорона здоров'я освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр»» № 1202 від 08.11.2021 року), ОПП «Сестринська справа» 2025 та навчальних планів 2025 року.

Критерії оцінювання досягнень здобувачів освіти

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути:

- диференційований залік;
- стандартизовані тести;
- командні проекти;
- реферати;
- опитування (усне або письмове; фронтальне, групове або індивідуальне);
- мультимедійні презентації здобувачів вищої освіти;
- клінічні (ситуаційні) задачі;
- демонстрація практичних навичок;
- контрольна робота.

Оцінювання активності і знань здобувачів освіти відбувається під час практичних занять, поточного письмового та усного контролю, виконання підсумкових завдань.

Поточне оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти на практичних заняттях здійснюється за чотирибальною (національною) шкалою: «5» - (відмінно), «4» - (добре), «3» - (задовільно), «2» - (незадовільно) .

Критерії оцінювання знань і вмінь

При оцінюванні досягнень здобувачів фахової передвищої освіти враховується:

- застосування системного підходу: вміння бачити місце питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- правильність та повнота розкриття питання, вміння чітко, логічно, систематизовано викласти матеріал;
- рівень осмислення навчального матеріалу, повнота розкриття змісту понять, характеру закономірних зв'язків та залежностей між явищами, які вони відображають, точність застосування наукових термінів;
- рівень виявлення аналітичних вмінь, вміння обґрунтувати основні положення викладеного матеріалу, демонструючи навички наукового узагальнення проблеми та вміння зробити достатньо мотивовані висновки;
- вільне володіння матеріалом як вміння зробити його повний або концентрований виклад, так і вміння використовувати матеріал у новій навчальній ситуації, знання основних концепцій проблеми, яка розглядається, вміння мотивовано викласти власну точку зору;
- вміння бачити прикладний аспект (практичне застосування) знань, що висвітлюються;
- використання додаткової літератури;
- культура мовлення.

Оцінка «5» (відмінно) ставиться, якщо у відповіді:

- зазначено і простежується розуміння місця питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- правильно і повно розкрито зміст матеріалу в обсязі програми, відповідь має чіткий, логічний та послідовний характер;
- повністю розкрито зміст понять, точно використано наукові терміни;
- відповідь насичена глибокими та розгорнутими судженнями;
- зроблено аргументовані висновки;
- здобувач освіти демонструє творче застосування знань при переформатуванні запитання.

Оцінка «4» (добре) ставиться, якщо у відповіді:

- зазначено і простежується розуміння місця питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- майже повно розкрито основний зміст матеріалу, відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу;
- надано правильне визначення понять і чітко використано наукові терміни;
- недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база, недостатньо мотивовані висновки;
- здобувач освіти вільно оперує знаннями, може застосовувати їх у новій навчальній ситуації;
- у відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки.

Оцінка «3» (задовільно) ставиться, якщо у відповіді:

- зміст навчального матеріалу викладено неповно, фрагментарно, відповідь має недостатньо стійкий (здобувач вищої освіти відповідав невпевнено) та послідовний характер;
- допущено певні помилки й неточності у використанні наукової термінології та визначенні понять;
- відповідь має формальний та переважно репродуктивний характер, висновки не аргументовані та не охоплюють всього змісту викладеного матеріалу;
- у новій навчальній ситуації здобувач освіти використовує лише окремі знання вивченого матеріалу;
- у відповіді наявні фактичні та мовленнєві помилки.

Оцінка «2» (незадовільно) ставиться, якщо у відповіді:

- здобувач освіти неспроможний відтворити зміст навчального матеріалу у певній послідовності, у відповіді окремі фрагменти знань перемежуються з розрізненими фактами та загальними фразами;
- допущено грубі помилки при визначенні понять та використанні термінології;
- викладений матеріал не узагальнено, висновки не сформульовано;
- у відповіді наявні грубі фактичні та мовленнєві помилки.

Оцінювання тестових завдань

Оцінка «5» (відмінно) - 100-90% правильних відповідей.

Оцінка «4» (добре) – 89,9-75% правильних відповідей.

Оцінка «3» (задовільно) – 74,9-60% правильних відповідей.

Оцінка «2» (незадовільно) – 59,9% і менше правильних відповідей.

Оцінювання розв'язання ситуаційної задачі

Оцінка «5» (відмінно) – здобувач освіти правильно виконав практичне завдання (ситуаційну вправу), спроможний аргументовано відстоювати свою думку.

Оцінка «4» (добре) - здобувач освіти показує не досить високі знання понятійного апарату та літературних джерел, вміє аргументувати свої думки та ставлення до відповідних категорій.

Оцінка «3» (задовільно) – здобувач освіти у цілому відповів на поставлене запитання, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав недостатні знання літературних джерел.

Оцінка «2» (незадовільно) – здобувач освіти дає неправильну відповідь на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату та літературних джерел.

Оцінювання презентацій

Оцінка «5» (відмінно) - тему розкрито повно, використані матеріали демонструють розуміння теми, матеріал викладений в логічній послідовності, з використанням міждисциплінарних зв'язків, грамотно, раціонально використані можливості комп'ютерної анімації, презентація не перевантажена слайдами (до 15 слайдів), раціонально використані графіки, малюнки, діаграми тощо. Здобувач освіти чітко, впевнено та грамотно доповідає і викладає матеріал, відповідає на запитання, готовий до дискусії.

Оцінка «4» (добре) - тему розкрито частково, має місце порушення логічної послідовності, неповне використання міждисциплінарних зв'язків, допущені незначні граматичні помилки, недостатньо використані можливості комп'ютерної анімації, презентація перевантажена слайдами (або недостатньо слайдів для розкриття теми), на одному слайді багато дрібної інформації.

Оцінка «3» (задовільно) - наявні суттєві недоліки у виконанні презентації, тема розкрита частково, порушена логічна послідовність викладеного матеріалу, здобувач вищої освіти не завжди з розумінням підбирає матеріал, допущені помилки як в презентації, так і в доповіді. Не використані можливості комп'ютерної анімації, відсутній аналіз представлених матеріалів.

Оцінка «2» (незадовільно) - тему не розкрито, в роботі відсутні графіки, малюнки. Не використані можливості комп'ютерної анімації, відсутній аналіз представлених матеріалів. Здобувач вищої освіти не володіє

матеріалом, не може відповісти на запитання.

Оцінювання рефератів

Оцінка виставляється з урахуванням двох параметрів:

- 1) обсяг виконаного реферату;
- 2) якість написання.

Оцінка «5» (відмінно) ставиться за реферат, який має обсяг 12 або більше друкованих (рукописних) сторінок; проблема, яка в ньому розглядається, викладена повно, послідовно, логічно; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії.

Оцінка «4» (добре) ставиться за реферат, який має обсяг 8 сторінок; тема реферату викладена досить повно, але є певні недоліки у логіці викладу; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки.

Оцінка «3» (задовільно) ставиться, коли обсяг реферату є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.

Оцінка «2» (незадовільно) ставиться, якщо тема реферату нерозкрита, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами.

Оцінювання самостійної роботи

Оцінка «5» (відмінно) - здобувач вищої освіти надав повну, обґрунтовану відповідь на питання, використав всі рекомендовані джерела інформації, чітко відповідає на поставлені питання, дотримана етика посилань.

Оцінка «4» (добре) - здобувач вищої освіти надав достатню відповідь на питання, використав матеріали основних джерел інформації, надає відповіді на поставлені питання, допускає незначні помилки в обґрунтуванні, дотримана етика посилань.

Оцінка «3» (задовільно) - здобувач вищої освіти орієнтується в поняттях, частково розкрив питання, використані тільки матеріали підручника, відповідає на поставлені питання невпевнено, допускає фактичні помилки, дотримана етика посилань дотримана частково.

Оцінка «2» (незадовільно) - здобувач вищої освіти не виконав роботу, на поставлені питання не відповідає або допускає грубі помилки

ЛІТЕРАТУРА

Основна
Городкова Ю.И. Латинский язык: учебник. — Ростов-на-Дону: Феникс, 2002. — 352с.

Світлична Є.І., Толоч І.О. Латинська мова: підручник. — 2-е видання. — К.: ВД “Професіонал”, 2005. — 400 с.

Шевченко Є.М. Латинська мова і основи латинської термінології: навч. посіб. — 4-е вид., перероб. та доп. — К.: Медицина, 2006. — 240 с.

Додаткова

Дюбенко К.А. Анатомічний українсько-латинсько-англійський словник-довідник. — К.: Довіра, 1997. — 343 с.

Закалюжний М.М., Паласюк Г.Б. Латинська мова і основи медичної термінології: підручник. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2004. — 424 с.

Краковецька Г.О., Бобирьов Г.О., Бєляєва О.Н. Латинська мова. Рецептурса. Клінічна термінологія. — К.: Здоров'я, 1999. — 358 с.

Паласюк Г.Б., Чолач В.В. Латинська мова. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. — 343 с.

Присяжнюк М.С. Російсько-український медичний словник. — К.: КМ Academia, 1995. — 594 с.